

**COVID-19 ТА ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ СТАРШИХ КУРСІВ**

Статтю присвячено висвітленню наукового пошуку створення навчальних матеріалів з англійської мови для студентів старших курсів і використання їх в системі дистанційного навчання у медичному університеті. «Практикум з англійської мови професійного спрямування» призначений для студентів 5-6 курсів медичного університету, які продовжують вивчення англійської мови з метою вступу до магістратури та аспірантури, а також для студентів і широкого кола осіб, які самостійно вдосконалюють свої теоретичні та практичні навички володіння англійською мовою. При створенні методичної складової Практикуму автори керувались сучасними досягненнями вітчизняної та англомовної методичної науки, брались до уваги рекомендації фахівців методики підготовки до міжнародних іспитів з англійської мови. Метою практикуму є удосконалення рецептивних та репродуктивних мовленнєвих навичок студентів і подальше формування та розвиток навичок професійної комунікативної компетентності. Тексти та вправи Практикуму спрямовані на розширення професійного потенційного словарного та граматичного запасу в англійській мові майбутніх фахівців медицини та створення і розвиток вмінь міжмовного професійного спілкування. інформаційні технології у нашому сьогоденні повинні розглядатися як необхідний елемент навчального процесу. Навчальні посібники, складені на основі сучасних інформаційних матеріалів та укомплектовані інтерактивними вправами і комунікативними завданнями є потужним засобом навчання і сприяють розвитку творчої навчальної активності обох сторін навчального процесу.

Ключові слова: англійська мова, навчальний процес, практикум, англійська мова професійного спрямування, рецептивні та репродуктивні навички.

The article is devoted to the scientific search for the creation of teaching materials in English for senior students and their use in the system of distance learning at the Medical University. "Professional English Course book" is designed for the 5th-6th-year students of medical universities, who continue studying English to pursue graduate and postgraduate degrees, as well as for students and a wide range of people who independently master their theoretical and practical English language skills. The authors were guided by modern achievements of methodological science while creating the course book. Recommendations of experts in methods of preparation for international exams in English were taken into consideration. The purpose of the course book is to improve the receptive and reproductive English language skills of students and further development of professional communicative competence skills. The texts and exercises of the course book are aimed at expanding the professional vocabulary and grammar in English of future medical specialists and the creation and development of skills of international professional communication. The present day information technology is a necessary component of the educational process. Textbooks based on modern information materials containing interactive exercises and communicative tasks is a powerful learning tool which promotes creative thinking and learning by both participants of the learning process.

Key words: the English language, educational process, course book, English for

Запровадження карантину через пандемію коронавірусу COVID-19 змінило життя кожного з нас, та особливо вплинуло на заклади освіти України та світу, змусивши пристосовуватись до нових умов надання освітніх послуг. Студенти отримали можливість навчатись у зручний час і зручному місці, незалежно від місця проживання, стану здоров'я чи соціальних умов, що сприяє розвитку їх дисципліни та самоорганізації. У цей же час перед викладачами виникає цілий ряд викликів, пов'язаних із прийняттям інноваційних рішень про оновлення ролі організатора і куратора навчального процесу, вдосконалення самого процесу навчання, створення нових дидактичних та навчальних матеріалів.

Мета статті – поділитися досвідом створення навчальних матеріалів з англійської мови для студентів старших курсів і використання їх в системі дистанційного навчання у медичному університеті.

У Запорізькому державному медичному університеті велика увага приділяється талановитим студентам, які протягом навчання у бакалавраті демонструють високі показники у навчанні. Їх відзначають наполегливістю в отриманні знань, бажання постійно вдосконалювати набуті професійні навички, творчий пошук нових знань, самостійне мислення, самовдосконалення. Саме для таких студентів протягом останніх двох років навчання в університеті запропоновано курс вивчення дисципліни «Англійська мова професійного спрямування. Просунутий рівень», який має на меті розвиток творчих здібностей у процесі навчання іноземної мови загального вжитку та медичного спрямування.

Введення у процес навчання нестандартних підходів, технологій, методів в прийомів опрацювання іншомовного матеріалу, оригінальних завдань є сприятливим фактором для розвитку мовленнєвих компетенцій студентів. Нова парадигма навчання полягає в тому, що сучасний студент повинен мати змогу сам визначатися стосовно процесу своєї освіти, а викладач – здійснювати мотиваційне керівництво його навчанням, тобто мотивувати, організовувати, координувати, консультувати та контролювати процес та результати отримання кваліфікаційних характеристик майбутньої професії.

Навчальний «Практикум з англійської мови професійного спрямування» призначений для студентів 5-6 курсів медичного університету, які продовжують вивчення англійської мови з метою вступу до магістратури та аспірантури, а також для студентів і широкого кола осіб, які самостійно вдосконалюють свої теоретичні та практичні навички володіння англійською мовою.

Актуальність створення Практикуму визначена сьогоднішнім – проблеми медичного та соціального характеру, які постали перед світовою спільнотою на фоні епідеміологічної ситуації COVID-19. Майбутні лікарі повинні усвідомлювати небезпеку та бути готовими до вирішення питань сучасної світової медицини разом з лікарями інших країн. Програма курсу, за якої навчаються студенти категорії «Талановита молодь» передбачає опрацювання фахової загально медичної та спеціальної термінології та розвиток комунікативних професійно спрямованих компетентностей студентів старших курсів медичних спеціальностей. Практикум з англійської мови для студентів 5-6 курсів спеціальності «Медицина» дозволить студентам розвивати та вдосконалювати фахові мовні і мовленнєві навички на сучасному оригінальному актуальному матеріалі.

При створенні методичної складової Практикуму автори керувались

сучасними досягненнями вітчизняної та англомовної методичної науки, брались до уваги рекомендації фахівців методики підготовки до міжнародних іспитів з англійської мови.

Метою практикуму є удосконалення рецептивних та репродуктивних мовленнєвих навичок студентів і подальше формування та розвиток навичок професійної комунікативної компетентності. Тексти та вправи Практикуму спрямовані на розширення професійного потенційного словарного та граматичного запасу в англійській мові майбутніх фахівців медицини та створення і розвиток вмінь міжмовного професійного спілкування.

Структурно практикум складається з чотирьох розділів:

- Module 1: Global Diseases.
- Module 2: World Medicine Takes the Challenge of COVID-19.
- Module 3: Systems and Organs of the Human Body Meeting the Challenge of Coronavirus Disease.
- Module 4: Medical English Development under the Influence of New Diseases.

Кожен з розділів містить в собі методичні навчальні підрозділи: граматичний огляд, робота з лексикою, читання, аудіювання, переклад (реферування), усне мовлення (діалогічне та монологічне), письмо.

Розділи мають практично однакову структуру:

□ теоретичне тлумачення у вигляді текстового викладення рідною та англійською мовою базових відомостей про структуру, утворення, граматичне значення та синтаксичні функції граматичного явища. Приклади у посібнику базуються на загальній мовній лексиці, яку вивчають у середній школі та протягом основного курсу англійської мови в університеті. Необхідні пояснення з прикладами наведені у таблицях та моделях;

□ практичні завдання у вигляді вправ, тестів та квізів на формування граматичних навичок, що містять граматичний матеріал, наведений у теоретичному підрозділі;

□ лексичний матеріал, необхідний для здійснення комунікації в рамках зазначеної в розділі теми, що опрацьовується за допомогою виконання практичних завдань;

□ автентичні тексти для читання, що підібрані згідно теми розділу, які знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет (посилання на джерела надаються після кожного тексту). В рамках підрозділу «Читання» містяться створені авторами практикуму різноманітні практичні завдання, метою яких є удосконалення навичок ознайомлюючого та проглядового читання, а також реферування та ділового листування.

□ аудіовізуальну презентацію у вигляді декількох (2-3) коротких оригінальних англомовних тематичних відеороликів, для роботи з якими авторами створено низку різноманітних вправ;

□ текстові матеріали на реферування та переклад;

□ комунікативні завдання на удосконалення навичок діалогічного та монологічного усного мовлення професійної спрямованості;

□ практичні завдання для розвитку вмінь ділової письмової професійної комунікації, які супроводжуються теоретичними поясненнями лексичних і структурних особливостей сучасних видів письмової діяльності.

Практикум складено на основі оригінальних мовних і мовленнєвих

матеріалів, що знаходяться у вільному доступі в інтернеті, до яких авторами створено комплекс практичних завдань.

Опрацювання матеріалу практикуму здійснюється студентами як самостійно, поза межами аудиторії, так і в аудиторії.

Викладач здійснює контроль за самостійною роботою студентів в режимі онлайн. Серед видів контролю роботи студентів викладач може обрати наступні види:

- перевірка скріншотів робіт студентів (виконання практичних завдань розділу: вправ, тестів та квізів);
- співбесіда по відеороликам, текстовим матеріалам та теорії розділу англійською мовою;
- проведення комп'ютерного тестування за темою.

Кінцевий контроль рівня сформованості граматичних, лексичних вмінь, а також рецептивних та репродуктивних комунікативних навичок (читання, аудіювання, усного мовлення та письма) здійснюється на заключному занятті у режимі оффлайн чи на онлайн конференціях шляхом виконання тестових завдань з обов'язковим аналізом та виконання усно мовленнєвих завдань. Саме у цей час викладач має змогу здійснювати безпосередній контакт із студентами групи, робити узагальнення, керувати процесом навчання усно мовленнєвої парної, групової та колективної професійно орієнтованої комунікації.

Таким чином, інформаційні технології у нашому сьогоденні повинні розглядатися як необхідний елемент навчального процесу. Навчальні посібники, складені на основі сучасних інформаційних матеріалів інтернету та укомплектовані інтерактивними вправами і комунікативними завданнями є потужним засобом навчання і сприяють розвитку творчої навчальної активності обох сторін навчального процесу. В свою чергу, студенти випускних курсів отримують разом із задоволенням від власних досягнень у медичній англійській мові усвідомлення своєї професійної готовності до випробувань у всесвітньому просторі професійного і соціального спілкування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В.Ю. Навчальне середовище сучасних педагогічних систем / В.Ю. Биков // *Личность в Едином образовательном пространстве: сб. науч. статей I Международного образовательного форума* (г. Запорожье, 5-7 мая 2010 г.) / под науч. ред. проф. К.Л. Крутий. Часть 2. Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2010. С. 234-243.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>.
3. Проект Концептуальних засад з розвитку електронної освіти в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/prviddil/1312/1381224620>
4. Berezhna S., Prokopenko I. Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19, Outbreak: New Challenges vs New Opportunities // *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. – 2020. Vol. 12, Is. 1 Sup. 2. PP. 130-135.
5. DeKeyser, R. M. (2003) Implicit and explicit learning, In: C. Doughty & M. Long (eds) *The Handbook of Second Language Acquisition*. Oxford:Blackwell. 313–348.